

گزارش رصد فرهنگی (۴۹)

وضعیت فرهنگی ارتباطی محرم

آنچه پیش روی شماست، گزارشی از وضعیت و برخی مسائل فرهنگی ارتباطی دهه محرم سال ۱۴۴۵ هجری قمری است که براساس آخرین نتایج نظرسنجی ملی درباره مشارکت و حضور در آیین‌های عزاداری دهه اول محرم در مرداد ۱۴۰۲ هجری شمسی و همچنین تحلیل و بررسی سیاستی پررنگ‌ترین مناقشات فرهنگی در باب دهه محرم امسال از جمله حسینیه‌های رسانه‌ای و تحولات جدید حوزه مداحی و هیئت است.

خلاصه آماری

۷۳.۵ درصد از مردم در مراسمات و آئین‌های عزاداری دهه اول محرم امسال شرکت داشتند. ۲۴.۱ درصد دلیل عدم حضورشان در مراسمات را نبود فرصت و ۲۳.۴ درصد نبود اعتقاد بیان کرده‌اند. رفتن به هیئات و تکایا با ۳۸.۷ درصد فراوانی و رفتن به مسجد محله با ۲۸.۴ درصد فراوانی متداول‌ترین شیوه‌های عزاداری بودند. ۶۷ درصد در برپایی مراسمات نیز مشارکت داشته‌اند و متداول‌ترین جنس مشارکت، توزیع نذری با ۴۶.۳ درصد فراوانی و پرداخت هزینه نذری با ۳۲.۶ درصد فراوانی بوده است. سه اولویت اصلی پاسخگویان برای انتخاب مراسمات عزاداری؛ مداح، سخنران و سپس قدمت و نام هیئت بودند. نمره میانگین از ۱۰۰ تماشای عزاداری از تلویزیون ۳۵.۲ درصد بوده است؛ به طوری که ۵۰.۷ درصد افراد به میزان کم و ۲۸.۳ درصد میزان متوسط و ۲۱ درصد به میزان زیادی این برنامه‌ها را دنبال می‌کردند. تقریباً نیمی از افراد تمام دهه اول را در مراسمات عزاداری شرکت کرده‌اند. ۴۴.۸ درصد افراد، ترجیح می‌دهند در هیئت با جمعیت زیاد شرکت کنند تا روضه‌های کوچک و محلی با جمعیت کم و ۳۴.۸ درصد مخالف این موضوع هستند. ۶۰.۴ درصد افراد معتقدند که در پنج سال گذشته، عزاداری‌های دلچسب‌تری را نسبت به امسال شاهد بوده‌اند. ۶۵.۳ درصد از پاسخگویان معتقدند بی‌حجابی در هیئت، رفتار نادرستی است. ۶۳.۱ درصد استفاده از آلات موسیقی را در شأن هیئت نمی‌دانند. ۴۷.۱ درصد معتقدند امسال تعداد ایستگاه‌ها و موبک‌ها در شهر کمتر از سال قبل بوده است. ۴۲.۱ درصد معتقدند حضور مردم در هیئت‌ها نسبت به سال گذشته کمتر شده است. ۹۴.۷ درصد، مداحی و نوحه‌های سنتی را به مداحی‌های استودیویی ترجیح می‌دهند. ۵۹.۱ درصد افراد با حضور افراد بی‌حجاب در هیئت موافق هستند. ۳۲.۷ درصد به طور قطعی تصمیم به شرکت در پیاده‌روی اربعین دارند. ۸۲.۷ درصد افراد در دهه اول محرم لباس مشکی پوشیده‌اند.